

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 4.—Núm. 139.—Diumenge 5 de Abril de 1903.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs pùblichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi á la organisió interior de nostra terra: volém que catalans sian los jueges y magistrats y que dintre de Catalunya's tallin en última instancia's plets y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la tacilitat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

La Setmana Santa a Catalunya

Quin llibre més interessant podríá ser baix lo titol que acabèm d'escriure! Moltas vegadas ab l'imaginació n'hem anat trassant los capítols y dibuixant las escenes com qui aboçanta's comportaments d'un gran retaule. No'n ho fá dir un exagerat patriotisme, sinó la convicció formada pel coneixement de las costums y practicas religiosas d'altres païssos: tal volta no hi ha regió de la Cristiandat que més solemnisme i celebra la Setmana Santa com la nostra Catalunya, y entenèm per solemnitat no sols l'esplendor extern de la sacra liturgia, sinó també las manifestacions de la pietat popular que té unas rúbricas especials, las rúbricas del cor ben sadollat de las heretades creencias. La Setmana Santa a Catalunya és tot un tresor de folklore religiós, que algúns dia s'haurá de arreplegar amorosament per oferirlo com un testimoni de la fè del nostre poble, perquè és cert que en ningún temps de l'any se sent més fort lo batech íntim del cristianisme com en los días de reculliment misteriós que comensan ab lo juli dels rams y acaben ab la remorsa alegría de las pasquals caramellas.

En estas manifestacions de la pietat popular s'hi veu per tot imprems lo sagell especial de la nostra serietat enemiga de formas barrocas en los actes de religió; y sols veyst la processó dels Congregants de Vich y comparantla ab las processons dels nazarenos d'Andalusia, n'hi ha prou per coneixer las diferencies de caràcter de dues rassas.

La processó de Vich—plaume señalarla en primer terme perquè és un recor molt fondo de la meva ànima—surta al cap-tart del diumenge dels Rams. De l'iglesia dels Dolors van eixint, a dues filas, parellas y més parellas de congregants ab sa ropa negra, tapada la cara ab lo capig de punxaguda cucurulla, guants negres, calsats ab sabatas finas los bracers y camàtichs que en tot l'any no duen més que la lleugera esparanya. La sugestió del color negre arriba a ser completa, y las ombras que ab la llum de las atxes van projectant per carrers y plassas aquells quatre o cincents encaputxats, silenciosos, devots y mòts; d'ells descalços per prometença, arrossegant pels empedrats la llarga cúa de la ropa, no sentintse més remor que l'acompassant copejar al lluny de las llansas d'una trentena d'armats y de tant lo planyívol cant de *Stabat Mater*, fan entrar a l'ànima un viu sentiment de tendresa y compasión que esclata en fervent jaculatoria quan passa l'endolat tabernacle ab l'imatge de la Verge adolorida que té en sa falda'l seu Fill mort.... En aquesta processó que atrau a Vich gent de tota la Plana, hi ha un moment suprem d'un efecte irresistible. Quan aquella Harguissima estela de llum de las atxes sombrejada pels bultos dels congregants (*papus* com diu lo pob'e), s'ha anat desenrotillant lentament pels principals carrers y plassas de la ciutat, en lo moment en que surt la Mare de Déu de sa Iglesia, las sonoros campanas de la Catedral y de la Pietat tocan l'*eAngelus*, se fa una paua solemne y un silenci imponent: la processó a l'instant se detura d'un cap a l'altre, armats, congregants y poble s'agenollan, y resan en secret l'oració; sembla talment que la ciutat entera hagi sufert un sincope al sentir las batalladas que aquell dia devallan del vell cloquer ab més suavitat y misteri, ab més resonancies de l'altre món.... Un andalus avesat al luxo dels hàbits rosechants dels nazarenos, y a la poesia viva de las saetas y a las repre-

sentacions aparatosas dels pasos, ab la processó dels Congregants de Vich se li glassaria'l moll dels ossos.

Un foraster que per primera vegada arribés a Barcelona'l Dijous Sant a la tarda o'l Divendres a la matinada i quina impresió més fonda s'emportaria de l'empori comercial d'Espanya! A Roma pels carrers casi no s'hi coneix la Setmana Santa: llevat de las solemnes funcions en las Basílicas principals, còncorregudas pels extrangers *gourmands* de bona música, las demés funcions no trascendeixen al poble, y molt menys desde que al Quirinal s'hi hostatja'l Rey d'Italia. L'espectacle de Barcelona és verament solemne, casi únic. La Catedral, l'incomparabile Séu de Santa Creu, sembla feta apostila per aquells sagrats dies en que l'Iglesia recorda la Passió y Mort del Redemptor. La benedicció dels Rams sota aquelles naus místicament iluminadas per raudas de llum irisada, la processó pels claustres, convertits en animat bosquet de palmas, són quadros que's prestan tant a ser descrits per la ploma, com a ser reproduïts pel pinzell. Lo mestre Aguiló cada any hi plora va ab la tendresa de l'infant.

Las coplas dels segets tocant l'aire antich y popular de la *Passió*, los vitals alèns de la primavera que'n venen ab lo perfume de la ferigola tot just florida, las ruas de la gent ben vestida que vá seguint las iglesias, y aquestas resplandents ab la profusa lluminaria que's reflecta en lo durant dels *monuments*, la suspensió del trànsit rodat per algunas horas, la quietud del port y las fàbricas parades; tot eix conjunt de ceremonias religiosas celebradas ab explendidesa, y de costums tradicionals de la família barcelonina, dóna a l'esperit la visió de quelcom supremordial que dolsament encisa y fortament sub juga.

Si un dia la Setmana Santa perdés son caracter en la Barcelona modernizada, y pels utilitarismes del comers y de l'industria y per l'influx de certas corrents anticatólicas, disfrazadas ab nom de *progrès*, deixés de sentirse'l Dijous y Divendres Sants, la palpitació intima de la fè del nostre poble, aquell dia fóra un dia nefast per la patria catalana, perquè seria la senyal de l'invasió del cosmopolitisme brutalment egoista y nivellador.

Qui vulga una Setmana Santa íntima, ben intima, com lo bes sagrat de una mare quan acotxa'l seu fill al bresol, que se'n vagi a Montserrat. Jo n'hi passí una quan era molt jove, molt abans d'ordenarme de sacerdot. Alashoras la Comunitat no era lo qu'era ara. L'Abat Muntadas, rodejat y servit d'uns quants monjos vellets a darrer camí, ab una escolania migradeta, oficiava solemnement en la Basílica de la nostra exècelsa Patrona. Ara no hi ha Catedral que tinga ni'l servey d'altar ni'l chor més nutrit que la Catedral de la Muntanya. Allí ara s'hi pot sentir lo cant polifònic del segle XVI y'l P. Guzmán ha ressuscitat las obres mestras del valencià P. Casanova. Aquell Monestir ha anat creixent a mida que ha crescut l'esperit de Catalunya; y la Setmana Santa montserratina és digna d'uns grans l'onestirs antichs de la nostra terra.

Qui la vulga assaborir y gosar la sublim majestat de la sagrada liturgia, y sense distraçions del món exterior profundizar en lo sentit misteriós de las ceremonias de la Setmana Major, que vagi a Montserrat. Lo cant dels Monjos se li endurà l'ànima a regions superiors, y'l crit geomagist de las Lamentacions de Jérémias li donrà esgarrifansas; y aquell dialogat del *Passió*, resonant en la nau esparsa, li entrará al cor fentli espuñear los ulls per la devota emoció. Y quant al mati del Dissapte Sant, després de las ceremonias del *foch nou* y de *ciri pasqual* haurà sentit l'*Exultet*, y alegre surti-

rá del temple, un càrtich embriagador de *Aleluia* sent a resonar per la montanya ab lo repich de las campanas, lo cant dels auells yls remors de la boscuria despertats per l'aire fresch de Primavera.

Qui vulgi passar una Setmana verament Santa, ab lo reculliment de l'asceta que desitja purificarse, que vagi a Montserrat.

He parlat de Folklore religiós, perquè abundan las notas populares en la Setmana Santa a Catalunya. Y cal recullirlas tal com las dóna ab sa ingenuitat l'instint poètic del Poble. Anèu, per exemple a Capellades, y de bon mati del Divendres Sant veureu una llarga y devota processó que s'encamina al *Puig de las Creus*, cantant ab una tonadeta que fà més hermosa y patètica las veus de las noyes, las estrofas d'una traducció del *Stabat Mater* que valdrà la pena de ser més coneiguda y divulgada. Per mostra donarem la primera poada:

*Estava molt dolorosa
la mare trista y plorosa
veyent son Fill en la Creu.*

A la lletra hi correspon la nota, que saben cantarla devotament los de Capellades, gelosos d'una costüm tradicional tan religiosa com poètica. Y com aquesta o semblants n'hi ha molts altres en la nostra terra que convé conservarlos ab fidelitat, perquè són la mel'or part del patrimoni moral del nostre bon poble.

JAUME COLLELL, PBRE.

Dijous Sant

Tot lo que'm corprén y m'emoiona de la dia de Dijous Sant no és pas allò que sols se veu en ella.

Plà que cap dia de l'any té un pousat tant solemne, que cap de las festas tradicionals del nostre poble, ab tot y portar cadaescuna són sagell caràcteric, diu ab tanta eloquència y claretat quin és lo misteri que l'Iglesia commemora en ella, ni quin lo sentiment que desperta en nostre cor.

Ompla'ss els carrers la gent, s'amontega en lo brancal dels temples, llueix tothom lo que té de mèllor en robes y joyells... y malgrat tot això, lo conjunt resulta trist, lo burgit és ofegat, lo trepitj és silencios, l'animació és desanimada... la festa és de dol.

Un català que tornés a la vida, un emparetat que sortís de sa presó, qui-vulga que hagués perdut la nocció del temps, diria, portat de sopte a la llibertat y a la llum, al mitj del carrer: «Avuy és Dijous Sant!»

Jo també'l sento, aquest «no sé què», que assenyala'l jorn august.

Mes no'l sento per cap d'aquestas manifestacions externas..., ni pel tráfic parat, ni per l'ausència de craruatges, ni per la circunspecció de la gent, ni per la solemnitat ab que las familiars s'aplegan y caminan cap als oficis divins, y a visitar los sagraris, ni per la gala funeralia de la tropa, ni per las banderas a mitj pal...

Jo'l sento més trist com més la natura y l'humanitat s'enjoyan y llueixen.

Y aquesta tristesam plau.

Si per etzar és nuvolós aquell jorn, la tristor del cel me contraria, fentme l'efecte de que dóna un tò material a l'espiritualitat del dol que apena l'ànima, de que destorba l'esplet de detalls de festa que, per la llei del contrast, avivan y fan ressaltar, en los cors y en las sesomias, lo místich compungiment...

Cap al tart, a l' hora del crepuscol, en quell Cel té un blau desmayat, y las bombetas elèctriques dibuixan un cargol vermellós que no arriba a ésser de llum encara; quan la mestralada endiumenja segueix las Estacions, y grans masses negrosas de gent omplen las aceras..., solch encaminarme a la parroquia, substi-

tuida l'etiqueta del mitj dia per l'americana y l'hongo usuals, ab lo volúm de Meditacions a la mà.

En la plasseta dels Caputxins, formiguejan los fidels que entran y surten del temple, de quina escalinata s'han apartat los pobres pidolaires, que aquell dia vènen romanill y farigolas, tot cantant la *Passió*, y entre quinas dues portellas un municipal de gala manté l'ordre.

Las acacias verdejan... l'ambient és embaumat... la Primavera porta al cor de la Ciutat los flaires olorosos del camp, que, dels suburbis enllà, s'ovira encatitat de vert, d'un vert de sembradura, que dóna goig..., tendre, rich, grat a la vista, y quin tó fà ressaltar més lo dels arbres, tot just vestits de brosta nova, més clar, menys format, encara indefinit..., y las tacas grises dels masets escampats aquí y allà, yls campanars dels poblets, y las ratlles blanques de las carreteras, y la blavó esmortuida de las serralls llunyencas...

Entranthi per la porta lateral, l'Iglésia, d'allí en avall, resulta tosca, plens encara'ls ulls de la llum natural de fòra, y enlluernats de sopte per la profusa iluminació del Monument.

Sota las voltas de la nau, que allavors semblan més altas, la multitud és negra, compacta, inquieta, agitada per las corrents de la gent que entra y que surt, produintse una remor ofegada, y cert tumulte, respectuós però seguit, abax, cap al cancell, a abdós costats de la gran taula gornida de domàs, y darrera de la que, una rengla de senyoras y de monjas, ab gran safata de plata devant, y entre dos candelabros, recull almoines pels pobrets.

Tinch lo torn per la vetlla: me poso en un dels dos reclinatoris colcats ran de la barana del Presbiteri, en quina obertura central dos escolanets, sentats en escambells, fan guardia al gran Sant Christ que descansa demunt de coixins de vellut, al peu mateix de l'imatge dolorida de sa Santissima Mare.

Lo Monument és una escalinata inacabable, quins graons omplen flors, «matgs» y candeleros... tot ell una brasa de llum, donantla al Sagrari, com ofrena mística al Senyor.

Allí, resada l'Estatió, lo compungiment boy instintiu, propi de la festività, torna a guanyarme; tot l'exterior se m'esborra, tot lo que és material desapareix..., fins las bellesas d'estil que no puch deixar d'assaborir, d'ordinari, en las planas immortals del místich clàssich, s'esclipsan; y l'autor assoleix son intent en ma pensa... ja no l'admiro; sento com ell, com a s'opso, com ell ploró, meditant lo sacrifici inefable del nostre Redemptor.

Y, veyst a l'Anyell inmaculat patir y humiliarse, y morir per nosaltres; y veystlo contínuament crucificat per los pecats dels homes, recordo la recomanació rebuda aquell mati del confessor, y aportó als Peus de Jesucrist Sagratament lo farcell de mas culpas, y'l desfaig, y l'esbrino, y las repasso, y llàgrimes de foix me cauen en l'ànima, com gotas de fel, punyentas, amarguissimass...

Lo llibre se'm tanca... la darrera plana llègida presenta'l Christ girantse amorós cap a n'en Pere, que acaba de negarlo tres vegadas.

Tot lo rosari de més iniuitats desfila devant meu: las caigudas a que m'havien empenyat mas passions joventívolas, y las esclatarades d'ira, y las miserias de l'enveja, y'l corcó de l'amor propi, y las flamardades d'odi, y la peresa pel bé, y las faltas de caritat, y la cobardia de l'Apòstol, tants cops patida per mi... al deixar de defensar a Christ, per miserables respects humàns...

Y la duresa ab que havia resistit, sense plorar, com aquell, de contrició, las amoroses mirades de la Gracia ab quell Salvador s'havia endressat a ma conciencia...

La vista ombrada per un vel de

llàgrimas, s'eleva reverent, y atreta per quelcom de misteriós, cap al cim d'aquella montanya de llum, quins mil flamets, ovirats per ulls plorosos, rutilan com estels de foix, llenant raigs que s'entrecreuen, y obscurreixen, y amagan, y fan desapareixer ciris, y candeleros, y graons, y flors, y palmas, yls panys endomascats que ornan las parets del Presbiteri..., y gent... y tot.

Y allí dalt, en aquella gloria lluminosa, darrera la portella de cristall de l'Urna, veig lo Càlzer tapat, com un seculre, del que's vessan, per mí com per tothom, torrents de misericordia y de perdó.

Com vull remerciarlo, a Jesús Sagratament, d'haverme tingut de m'; d'haverme criat, ab omnipotència generosa...; d'haverme redimit ab sa Sanch preciosíssima, d'haverme cridat a la llum de la Gracia, d'haverme tornat a la Seva, perdonantme mos pecats!

Y'l desconcert inmens d'haverlo ofès, d'haverli pagat tant de bé ab mal, m'aplaçara..., y'm sento, allí, allàvors, més que'n lloch y més que may, petit y miserable.

Sorint, ja negra nit, lo cor plè y la voluntat ferma, baixo las escalas y m'escorro per aquells carrerons, de l'Aduana, quins hostalots y magatzems apareixen tancats y silenciosos, y aquell vespre trobo'l barri més sol, més fosch, més abandonat..., y las casas més altas y més negras, y'l cel més per amunt, yls estels més brillants..., y tot jo'm sento més invadit per la tristor característica, fonada, inacabable... del Dijous Sant...

FERRÁN DE QUEROL.

Avensats o reaccionaris?

Atiats més per la mala fè que per l'ignorancia motejan ara més que mai al Catalanisme de reaccionari's uns y d'avensats los altres, pretenden d'aquesta manera posar marges cada dia més estrets al camí per ahont deurián poguer passarhi tots los catalans sens distinció de menas.

Prenen los mots de reaccionari y avensat, no en lo que en si significan, sinó en lo sentit que vulgarment sol donàrselhi, cal dir ben alt que'l Catalanisme ni és avensat ni és reaccionari. Lo sentiment d'amor envers la Patria catalana y, com a conseqüència d'aquest amor, lo desitj de veure a Catalunya rica y plena, ab totas las llibertats què'l despotisme castellà va arrebassarli, en lo que consisteix essencialment lo Catalanisme, res tenen que veure ab aquells dictats, perquè caben en lo cor de tots, indistintament tots, dels catalans, y tots, enterament tots, pera vèurels satisfets, poden portar lo seu grà d'arena per remontar lo casal, avuy enrunat, de la nostra Patria.

Lo ser avensat o reaccionari és una modalitat, que avuy no depèn de la voluntat d'un home o agrupació per nombrosa que sia, sinó de lo que sien tots los catalans, que aspiran a veure lliure la nostra terra, lo dia de la seva reconstitució, que pera ser tal haurà de ser filla del modo de ser del poble.

Los enemics de Catalunya no ho velen veure així, no velen compensar que cosa tota la bandera del Catalanisme hi caben tots los catalans, encara que pensin de diferenta manera en altres ordes, que no deixan de ser accidentals en lo sentit de que's refereixen al modo de ser, no al mateix ser de la Patria. No ho velen entendre aixòls que s'empenyen en que lo Catalanisme apare

ORNAMENTS D'IGLESIA

Fills de Miquel Gusi
BARCELONA

Artística pera Salóns
en Bronzo

Bronzo-Or

Plata Santamaría
de la casa

H. y A. Santamaría
BARCELONA

ORFEBRERÍA RELIGIOSA

Si l'Espanyolisme no ha tingut virtualitat pera apaibigar los odis y rançunias dels espanyolistas; si no ha pogut evitar que aquests se barallesin fins a xopar de sanch de germans la terra d'aquest desgraciat país per qüestions accidentals de formes de gobern o dinastías; nosaltres, los catalanistas, informats ab l'espirit ilustrament tolerant de nostra rassa, procurarem no imitarlos y fins desfemors dels vics que hagin pogut encomanarnos, procurarem unirnos cada dia més en lo que'ns és essencial, y si avuy podèm acoblarlos pera aixecar la protesta contra un decret de revenja a las ovacions que a l'autori donaren Barcelona y Manresa, de quina enèrgica protesta ja'n donèm compte en altra part, a no trigar gaire també sabràm unirnos, ajudant Déu, pera demanar, o mellor dit, pera exigir l'autonomia de Catalunya.

Planys centralistes

La gent dels partits turnants, al veure lo resultat de las darreras eleccions provincials a Barcelona, ván mostrarse tots alegroys perquè ls republicans varen guanyar la partida als regionalistas, encara que pera ellis la derrota vá ésser vergonyosa; però es allò: prefereixen quedarse ellis cegos ab tal de que'l enemichs mortals, los regionalistas, quedessin sols ab un ull.

Però l'alegria que demostravan se veu que no'ls hi passava de las dents, puig al donar compte d'aquell resultat als capítostos de Madrid diuen que ho feren en lo següent forma: ja ho veyeu, heu volgut que las eleccions a Barcelona's fessin ab legalitat y sense permetre que nosaltres fessim de las nostres, (vulgo tupinadas); donchs ja heu tocat los resultats, los quals no poden ésser més desastroso pera la nostra causa, o sia la defensa de las institucions.

Tot això contan que ho esplicavan d'una manera molt llamiosa y a l'ensens de terrorífica, com volgut donar a comprender que de no posseir fer las properas eleccions en la mateixa forma que tenian per costum, y tan be's hi anava, tot se perdria y esdevindrián días de dol pera la patria, ja que ellis, la gent de l'ordre y de la bona administració, tindrian de deixar lo camp als demagogos.

Sembra que als conspicus del Centre no'ls hi feren gaire por los planys y profecias d'aquella genteta, y's contentaren en contestársoli que ja'shi pensarien abans de tindrer lloc las eleccions llelgativas, però que per endavant devian ferlosi present que no hi havia perquè fer tantas esgarrifansas. Ademés, los planys aquells, creyan no eran prou sincers, donchs si tanta por los hi feya la victoria dels republicans, a la seva mà estava l'haverlo evitat, ja que una de dos, o'ls cacichs estaven completament divorciats del còm electoral o ajudaren ab las seves forsas a que'l republicans guanyessin, puig no's comprén que obtinguessin un tant reduit número de vots en una població com Barcelona. Si lo primer, precis era confessesi que no's feyan dignes d'administrar la cosa pública; si lo últim, encara pitjor, se feyan reos de lesa patria, y donavan

a comprender ben clarament que no's planyí pel bé de la nació, sinó pel bé particular, o sia pera no poguer mangonejarho tot, com havien fet fins avuy; y que devian tenir ben present que las cosas han cambiát y que ara ja no és possible fer mangas y capirotes, sinó que és precis fer veurer, o quan menys aparentarlo, que'l polítics desitjan cambiar l'engranatge de las rodas de l'Estat, ja que tothom diu que son vellas y podridas, y aixis potser lo poble no tindrà tan de fàstich de la gent política y podrá aturarse'l moviment regionalista.

Pel nostre Dret

Lo meeting contra la reforma del Notariat, que tingué lloc lo passat diumenge al Teatre del Tívoli de Barcelona, resultà un espectacle hermosissim y corprendedor, proba palefa de l'increment que han près los ideals autonomistas a la nostra terra. A la crida de l'Unió Catalanista, respondieren totas las entitats de Catalunya que anyoran sa reivindicació, demostrantse que'l catalans saben olvidar las diferencies devant de l'altar de la Patria.

En l'impossibilitat de reproduir los discursos de tots los oradors de la Unió Catalanista, de la Lliga Regionalista, de Catalunya Federal y del partit tradicionalista que hi prengueren part, estractém los dels Srs. Laporta, Folguera y Plá, ab lo qual queda bastant significada l'importancia de l'acte.

Miquel Laporta

dels federales. Comensa dient: Quan los Infants de Castella, pera refermar lo llarg de Catalunya a son casal, matavan a punyaladas a Jaume d'Urgell, près al castell de Xàtiva, creyan matar la Patria. No; questa viu y viurà sempre. (Aplausos.)

Sempre viurà, ab tot y haver mort ab aquellas punyaladas l'espirit monàrquic de Catalunya. Nosaltres volèm viurer, volèm curar, y no negarnos a l'aigua, com certs homes que olvidan los grans ideals no's recordan sinó d'ells mateixos.

Quan lo Decret civil perillava, tots hi van anar, desde'ls monàrquics tradicionistas, fins als federales. Qui abandona a Catalunya a l' hora del perill, dóna alé als contraris (Grans aplausos.)

Abans los nostres enemichs anavan per la dressera. Ara van pel camí tort, però segur. L'article primer del Decret mata'ls coligies regionals, nega las regions y reconeix la província, que en llatió, vol dir, terreno conquistat. (Aplausos.) Aquest esquarterament, tendeix a impossibilitar la protesta contra'l Centre y a donar vida als cacichs, que no ho són de las regions, sino de las provincias; plantas exòticas que arrelan a las parets dels Goberts civils. (Aplausos.)

Lo que subleva, és l'hipocresia ab que ho fan. En Pere IV deya que Catalunya era terra poblada de llealtat: jo dich, de paciencia, y potser d'impaciencia. (Aplausos.)

Hem perdut lo compte dels afronts rebuts (aplau) y'l trobariam si no es tessim en si som blanxs o negres (grans aplausos) o si no portessim al ventre una patria que tenim per més santa. (Aplausos.)

Per què plantèm las tendas al desert sense treballar, com si fossim eterns? Sols Déu és etern. Nosaltres som obra seva. Quan vol, som; quan vol, no som. Sachs de miseria, cuchs de la terra, que no sou res devant de Déu, aixequèu la vista y la pensa, y que'l nostres desitjs,

enlairantse com núvols d'incens, cerquin la perfecció. (Ovació.)

Gent catalana bebèm la copa d'amargura que ns donarà fam d'autonomism! Que hermos aquesta gentada escoltantals que'l predican autonomism! Si, encara es viu un poble que espera y té ideal; encara té pervindre. Aixis ho devem creure al veure com aquí, d'un cantó a l'altre de sala hi batega l'espirit immortal de Catalunya, sagellant los cors ab dolsa besada de pau. (Ovació interminable.)

Manel Folguera y Durán

de l'Unió Catalanista. Després—diu del discurs d'en Laporta, sols cap dir: catalans ¡visca Catalunya! (Grans aplausos y aclamacions.)

Voler demostrar que'l decret d'en Dato és un disbarat, fóra tonteria. Los manaments de la Lley de Déu s'enclouen en dos; lo decret d'en Dato se enclou en una sola cosa: l'odi a Catalunya. (Aplausos.) Hi ha'l propòsit de matar a Catalunya, donchs ¡Visca Catalunya!

Abans las escricturas se feian en la nostra llengua; ara, en una llengua forastera, que aburrim perque'n l'imposan. (Aplausos.)

Ara, lo poderant, parla ab lo notari, aquest l'entén, y interpreta b'el seu pensament. D'aquí endavant, lo notari castellano no'ns entendrá, y potser ho interpretarà al revés. Figureuvs que això passa quan un home se despedeix de la vida, y veu que no l'enten que surgeix un esperit de contradicció contra'l legislador castellà? (Grans aplausos.)

Y aquest decret vé quan s'observa una poderosa corrent autonomista, quan no sols l'Unió creix, sinó que's crea un poderós núcleu, la Lliga, que combat la vida pública, quan accentúan autonómisme tradicionalistas y federales, quan hem tingut un partit liberal monàrquic; quan jessarifeuvs fins en Plaçnas y Casals s'ha dit autonomista (aplau) y los republicans unitaris han dit també que ho eran!

Catalunya ha sigut miserablement esfàfada. En Polavia se digué partidari de l'autonomisme y'l llençà sota la taula; en Silvela s'enfilà per l'autonomisme y l'ha despectat; en Maura deya que era autonomista y no s'enrecorda. Després d'això: quedà ningú sense esperit d'odi y de protesta contra'l Poder Central? (No, no.)

Un ministre de Felip IV li aconsellava que imposés l'uniformisme als catalans ¿com provocant desordres y sentant després la mà? ¿Se tira ara a n'això? Temo que sí. Una personalitat catalanista que anava a veure a certa autoritat ab motiu d'uns atropells, va sentir de llàbis d'aquesta:—Ya estamos cansados de tanta agitación. Salgan ustedes a la calle y nos batiremos.

Y temo que's vulgui aliar a las demás regions contra la nostra. No, la nostra bandera no'ns d'odi, es d'amor; es d'unió de regions contra'l poder central.

Recordem que en Guimerá parlà de la llàntia del rey more que creeràva a Montserrat. A Madrid hi crema la llàntia de l'odi a Catalunya; si no l'apagan, lo món s'enfonzará. (Ovació.) Sos aclamacions a Catalunya y a l'autonomia.

Narcís Plà y Deniel

de la Lliga Regionalista. ¡Quina impreió més hermosa y la vegada trista! Mirèu la sala per tots cantons: no hi cap ningú més. Mirèu aquí las brusas d'honoradíssims obrers, junt als fills de la nobleza catalana. (Aplausos.) Tots nos unim per amor a Catalunya. Fuya temps no s'havia vist un espectacle hermosissim com aquest.

Però; també és trist! Estem reunits, pera un canvi d'ideas y de sentiments que ns enforteixin pera las lluitas que venen, perque s'ls prechs d'avuy, quan arribin als que farisaicament se diuen guardadors de la justicia, no son ateses, n'axacarèm acta; lo dia de la justicia sempre arriba, y'l món civilisat dirà si som nosaltres o son ells qui faltan; si nosaltres oprimits o ells opressors; si nosaltres, que volèm pau, o ells, que portan aires de Fronda; si nosaltres, apreciat per el món civilisat, o ells, etern oprobio. (Aplausos.)

Potser esteu ja fatigats (no, no). Si bé s'han tocat totas las notas, jo'n donaré una altra. Tots los oreadors s'han dirigit als cors, jo faré una cosa més freda; jo'm dirigiré als caps y a las inteligencias.

Lo decret d'en Dato es una ofensa com may s'haig rebut. Deixa l'institució notarial complertament morta.

Els ferida més fonda rebuda desdel segle passat. L'any 12, nos varen treure la Diputació única; lo 22, las lleys penals; lo 29, las mercantils, que eran orgull d'Europa; lo 33, varen esquarterarlos en quatre províncies; lo 34, nos varen treure'ls tribunals; lo 36, nos posaren las quintas y varen treure'l nostre sistema de contribucions, imposant los consums; lo 67, volguren matar lo teatre català; lo 89, van dictar lo còdich ciwil; però tot això és petit per lo que's fa avuy.

Quan nos varen pendre las lleys, nos varen pendre trossos de paper; seguian gravadas als cors, seguia la manera de pensar que això traduïan los notaris, que impregnats de las costums de la terra, expressavan las aspiracions dels contractants.

Y encara que sembla exagerat, diu que aquest decret infringeix tres vegadas los preceptes legals: infringeix lo còdich penal, que may s'aplica a cap ministre (aplau), la lley notarial y la constitució. Lo ministre de Gracia y Justicia, que hauria de ser lo primer en respectar la lley es lo primer en violarla. (Aplausos.) Ahont som? Estem en pais civilisat? No valdrà més que d'un cop de ploma traguessin las lleys? (Aplausos.)

Un polítich sensat no faria això, quan tot trontolla, quan tot està agitat; però nostra agitació és lo preludi d'un part, y la de l'Estat espanyol l'esterior de l'agonia. (Aplausos.)

En Dato diu que no regularà perquè algunes telegramas de protesta l'han molestat. Quins ministres són que's guian pel amor propi? Si s'ha extralimitat al protestar, no es més dispensable'l que s'extralimiti al doldres, que'l ministre que trepitja la lley? Vosaltres me respondreu.

Lo senyor Plà és objecte de tal ovació, que's veu obligat a tornar a parlar. Y diu que convé que no cessi la propaganda, que vinguin meetings sobre meetings, que vagin homes honrats al Parlament, y que tothom treballi a si de que lo decret no prosperi.

Després d'un brillantissim resum del President de l'Unió Catalanista En Joseph M. Roca, per unanimitat y en mitj del més gran entusiasme s'aprobaron las següents conclusions:

Primera. Protestar enèrgicament del decret de 26 de Febrer passat reformant lo Notariat per considerarlo anticonstitucional, antidemocràtic, atentatori a la llibertat individual y a la dignitat de Catalunya.

Segona. Considerant lo decret com una de tantas ofensas que desde llargtemps se venen inferint a la nostra terra y que seguirán inferintseli per los governants de l'Estat Espanyol mientres sobre d'ell tinguin jurisdicció ilimitada, cal refermar la propaganda autonomista pera que Catalunya puga deslluirse del jou uniformista que l'ofega.

Comentaris

Sempre se'n veuen de novas...

Ha cridat poderosament l'atenció y ha sigut objecte de variats comentaris. Lo fet de que ab motiu de la propaganda electoral, vagin de brasat per aquests mòns de Déu en Mainer y'l may prou alabat Lerroux. Si allò que's de'ls extrems se tocan, se pot admetre com explicació plausible, caldrà trobar molt natural que un republicà conservador, catòlic, propietari, gran comerciant y patrono, solliciti l'ajuda d'un republicà liberal, menjaca-pelláns, enemic dels amos, que no s'està de dir que la propietat és un robo... y totas quantas barrabassadas se li acudeixen pera entabalar als ignocents que l'escolta.

No sabem si la propaganda revolucionaria d'en Lerroux donarà o treuarà vots a n'en Mainer; nosaltres suposem que serà lo darrer, perquè ab la revolució ja no hi creu ningú, excepció feta dels que la predicen con su cuenta y razón. Y no solament ningú hi creu, sinó que'l poble no està per revolucions ni guerras civils, perquè totas aquestas bromas li han costat molta sanch y molts diners y no té pas ganas de novas edicions.

Totas aquestes agitacions dels amigos del pueblo no donaran altre resultat, que un nou y darrer desenigany que aclaparà per molt temps al partit republicà, y que allunyarà d'aquest ideal a la massa obrera, ja decantada avuy a prescindir de formas de govern per ocupar-se solsament de millorar la seva situació. Això, qu'és més clar que l'aigua, no ho veuen o no ho volen veure los republicans enteniments que's deixan arrastrar per la bojeria d'uns quants que no saben lo que fan, ni ahont van.

En fi, deixemlos, que'l temps és lo mellor desfacedor de ximplerias.

Actualitats

Vostès recordarán lo despòtic mando del célebre Sr. Martos essent governador de Lleida. Com las vergassades d'aquest senyor anaven contra's catalanistas, la premsa madrilenya no tenia prou paraus enomiàsticas pera alabar la gestió del Sr. Martos.

Segurament per premiar los mèrits contrets allavors, l'actual govern nomenà governador de Valencia al propi Sr. Martos; però com geni y figura fins a la sepultura, a Valencia han ocorregut una sèrie de conflictes, gracies al poch tacte de l'apreciable Sr. Martos, que sinó'l treuen d'allí Déu sab com acabarán.

Com a Valencia, no són sospitosos d'autonomistas, los rotatius, l'han emprès contra'l Sr. Martos y'l pobre senyor no sab quina paret toca.

Y com si ab lo de Valencia no n'hi hagués prou, ha caigut sobre'l govern la barrabassada de Salamanca que ara per ara ha portat al cementiri a alguns indefensos estudiants. Aquests fets indignaren de tal manera a l'element jove, que a Madrid ha fet de les sevas, trencant vidres, apeigant a ministres y altres excessos.

Mala pessa té al telèr en Silvela, y lo de Salamanca és fàcil que li don-

gui serios disgustos, perquè'l fet de entrar la forsa armada a l'Universitat y empaitar a tiros a la juvenallia no té escusa ni defensa possible.

Caldrà demanar que's proibeixi l'ús d'armes en los conflictes locals, y que s'usin solament bastons com los de repetirán semblants barbaritats.

Réplica

Most apreciat amich meu: Per lo que'm dius en ta carta, Veig que tú estàs aferrat Al centralisme de marras, Ja comprend que tens rahó D'anar estrenyent las mallas, Volguent seguir, com abans, Los camins de la desgracia. Los mettlos ab que'l partits Heu governat en Espanya, Devià havels trençat, Perquè tenian mil taras. Los viaranys que'ns han dut A Cavite y a Santiago Los havíau d'esborrar Perquè ns costan tantas llàgrimas. També l'administració Si no és, com cal, honrada, La devià sanejar, Y en eix punt caigu'il que caigu. Lo caciquisme horrorós, Eixa planta enmatzinada, Dev

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antissèptichs, anti-catarrals y anti-asmàtics que's desprenen mèntris van desfentse per la boca. Curan la **TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS, etc., etc.**

Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

Comissións y Representacions

DE PRODUCTES NACIONALS Y EXTRANGERS

Centre d'Informació Comercial

Allí ben humil de cor
Fòra'l neguit que tens ara,
Rebrás del cel lo perdó
Y salvarás la teva ànima.

BERENGUER.

"La Cruz", lo carlisme y la vida privada

Són de tothom conegudas la simpatia y satisfacció ab que vegarem l'aparició de *La Cruz*. Las ideas catòlicas, fondament arreladas en la conciencia del nostre poble, han servit més d'una vegada pera que a son amparo se satisfessin ambicions innobles, se concitessin odios rastres, se provoquessin lluitas fratricidas, quin resultat últim no podía ésser altre que'l descrèdit de la Religió, y l'injusta aversió contra's que de bona fe y llealment la professan y la practican. Per això quan tinguerem notícia de que s'anava a crear un periòdic catòlic, ab independència garantida y deslligat de tot compromís polítich, no poguerem menys que aplaudir l'idea y encoratjar als seus iniciadors a portarla a terme.

No hi ha dubte que fins fa poch *La Cruz* havia respot a la confiança quel públich li prestava. Mes, d'un quan temps ensa, aquest periòdic és presoner de guerra de certs elements que no poden obrar ab imparcialitat política per la senzilla rahó de que no la senten, y, per lo tant, en gran part dels articles y àdhuc en los *rellats* y gatzetillas, s'hi transparenta un esperit sectari, emprenyat en portar cap al carlisme, o, mellor dit, cap a determinada personalitat carlista, lo que pagan, sostenen y defensan persones respectables que estan ben allunyadas de l'esmentat partit polítich.

La Cruz, parlant en plata, s'és convertida en orgue vèrgonyant del seu respetable amigo particular excelentíssim señor Marqués de Tamari. Y llògicament no podia succeir altra cosa. Entregada la Redacció del periòdic a persones d'història y de conviccions carlistas, ningú dèu espanyar que sas campanyas vagin a parar a la defensa dels ideals del programa carli. ¿Es o no és lo Carlisme un partit d'obediència? Donchs si ho és y D. Carles ha manat als seus parcials, per exemple, que s'ha de anar a la lluita electoral, la Redacció de *La Cruz*, carlista fins al moll dels ossos, obra en conciència y compleix los debers de disciplina fent propaganda y defensant més o menys clara y obertament als candidats del seu partit.

No té rahó'l *Diario de Tarragona* d'atacar a *La Cruz* (*), ja que aquesta fa lo que dèu y está obligada a fer: nosaltres, que no estem pas cegats per l'esperit d'empresa, ho regoneixem y no tenim cap inconvenient en declararlo. Ara, quells que no pensan com la Redacció de *La Cruz*, los que volian que aquest diari no tingués color polítich, no són gens conseqüents si continuan subvencionant-lo, apoyant-lo, formant part de son concell directiu, sostinent suscripcions, etc. això ja és un'altra cosa. Tal vegada's que fa dos anys pensava'nix, ayunt están ja convençuts de que han de votar al candidat que pertenesqui a un partit de *programa cabal, de política sana y ortodoxa...*

Quaranta horas: continúan a l'Iglésia de St. Magí.

NOVAS

En la sessió que'l divendres celebrá nostre Ajuntament, hi assistiren los regidors amichs de *La Opinió de la Província*.

Això'ns demostra que quan se vol se cumploix, y que no és cert lo que deyan de que no podian assistirhi per haverse cambiar las horas de sessió.

De tots modos nos alegrém de que dits senyors reprenguin la tasca de treballar pels interessos del poble, y és d'esperar que no farán més la rebacaria de quedarse fuera.

Com ja indicavam en nostre número anterior, los companys de l'Espluga celebraren lo dia 25 de Mars la festa inaugural de l'Associació recentment constituïda en aquella vila.

Per lo matí s'empaliaren los balcons del local ahont ha quedat estableta l'Associació y en un d'ells se enlairá una gloriosa bandera de les quatre barres, en quin centre s'hi ha pintat l'escut de la novella associació.

En la reunio de la tarde comensà per elegirse la Junta Directiva que quedà constituïda de la manera següent:

President, D. Joseph M. Rendé; Vicepresident, D. Salvador Porta; Tresorer, D. Joseph Civit Rull; Secretari, D. Ricard Boquer; Vis-Secretari, D. Antón Cunillera, y Vocals,

(*). Ha cridat moltíssim l'atenció dels

públics simpatians per *La Cruz*, al menys mercantilment parlant—són prou manifestas, no s'aprovint al mal paper d'aquest últim.

que aquell li dirigí'l passat dimarts. «Estaria

yo lo cert aquell carlista de *Las Noticias* a

savent que'l marqués de Tamari havia acudit ab en Marianao...»

apart que això a qui primer fa mal és al candidat o candidats que defensi *La Cruz*, per las malèvolas suposicions que pot motivar, aquesta distinció és de lo més inmorral, de lo més anticatólic, de lo més impío y herètic que s'ha inventat.

Si l'home en sus relacions particulars no mereix cap classe de respecte ni confiança, tampoc nos los pot inspirar quan se tracti de la gobernació de l'Estat; si un home fa escarni ab los seus actes privats dels principis y dels dogmas d'una religió, dignament no pot representar en públic a n'auells que's distingeixen pels seus arrelats y purs sentiments religiosos. La distinció entre la vida privada y la vida pública, l'han establet aquells que no poden oferir exemples de virtut y d'honoradesa, aquells que volen amagar sos vics y concupiscencias; en una paraula: los hipòcritas, los farsants, los explotadors de la política que avuy tant abundan.

L'home, que té un ànima, una família, una patria, no té més que una vida, una fama, una honradesa. Volguer que l'home tingui dues vidas, és rebaixar son nivell; és ni més ni menys que suposar que's poden tenir dues opinions en matèries polítiques, cosa que desmentix la mateixa Redacció de *La Cruz* que particularment és carlista y que públicament no pot ésser d'altra manera.

La Cruz, donchs, com a diari catòlic independent, no ha respot al desitj y esperansas de sos fundadors, com a diari carlista, perjudica més que favoreix als partidaris de D. Carles, y com a diari seriò, sosté teories que li fan perdre tot lo prestigi y respectabilitat. No s'estranyi, per tant, que'l públich li hagi perdut la confiança y la consideració que abans li tenia y que dificilment podrà recuperar, perquè en la vida pública lo mateix que en la vida privada certas caigudas són mortals de necessitat.

Sants de la setmana

Diumenge de Rams, dia 5.—Sant Vicenç Ferrer y sta. Emilia vg.—Dilluns, 6.—Sts. Celestí p. y Celso b.—Dimarts, 7.—Sts. Epifani b. y Ciàrich mr.—Dimecres, 8.—Sts. Albert lo Magno cf. y Dionís b. (Avuy y'ls tres días següents no's pot menjarcarn).—Dijous Sant, 9.—Sts. Maria Cleofè y Casilda vg.—Divendres Sant, 10.—St. Ezequiel profeta.—Dissapte Sant, 11.—St. Lleó'l Magno p. y dr.

Quaranta horas: continúan a l'Iglésia de St. Magí.

D. Francisco Civit, D. Miquel Trullols, D. Blay Franquis y D. Pau Torres.

Seguidament d'haver près posseït la Junta Directiva, s'organisa una vetllada en la que's llegiren diferents treballs alusius a l'acte, que foren rebutz ab grans aplaudiments y quedant tots los companys de l'Espluga disposats a treballar ab entusiasme per lo bé de la terra.

Lo dia primer de l'actual veié la llum pública'l primer número del nou diari *l'Heraldo de Tarragona*, que ha vingut a defensar la política del partit conservador.

Donèm la benvinguda al nou confrare, al qui desitjèm molts anys de vida y al mateix temps remerciem a son director D. Lluch Costa Ferrer los oferiments que en atent B. L. M. nos feu.

L'enfermetat que desde llorch temps venia patint la respectabilissima senyora D. Tecla Oliva Baradat, vídua de Castellarnau, tingué un fatal desenllaç lo dilluns passat.

Era D. Tecla Oliva (q. a. C. s.), un model de virtuts y de la consideració y respecte que la distingida familia mereix entre la bona societat tarragonina, ne sigueren bona prova l'enterro y funerals celebrats respectivament lo dimars y dijous passat, puig foren en gran número las persones que volgueren associar-se al dolor que afligeix a la familia Oliva.

Rebi tota ella y en especial nostre distingit amich y company D. Antoni Virgili, nebó de la finada, nostre més sentit pèsam.

Boixets de puntas. Canonets de boix. Balart y Fill, Sant Pere de Torelló (Barcelona).

Nostre estimat amich l'entusiasta catalanista de Falset D. Ramón Franquet, ha tingut la desgracia de veure morir a son senyor pare.

Acompanyèm a la Junta Directiva de la novella societat las corals ofertas que en atent ofici del 27 de Mars nos fà.

Neurastenia. — Neurostèogeno Sugrañes.

S'ha constituit a Barcelona'l «Centre Autonomista de Dependents del comers y de l'industria».

Agraïm a la Junta Directiva de la novella societat las corals ofertas que en atent ofici del 27 de Mars nos fà.

Hem rebut recordatori de la mort de nostre amich D. Enrich Boldú y Piñós, ocorreguda'l 17 del prop passat Mars en lo poble de Puliola (Lleida).

Acompanyèm a la familia y en especial a son germà D. Calixte en lo sentiment per tan sensible pèrdua.

Orfebreria religiosa y ornaments de Iglesia. — J. CABALLÉ GOYENECHE.

Segons los preparatius, promet veurens molt concorreguda la professió del Divendres Sant. Per primera vegada hi assistirà la congregació de «Nazarenos», de la que ha sigut iniciador nostre bon amich l'arquitecte diocesà D. Ramón Salas.

Victimà de curta y crudel malaltia y quan de la vida sols podia esperarne ditzas, puig al disset anys sols imperar las il·lusions, morí'l jove don Joseph Maria Artal y Valls, fill de nostre respectable amich D. Adolf.

La mort del jove Artal ha sigut sentidíssima per tot Tarragona, haventse associat totas las classes al nou infortuni de la família Artal, que en espai de quinze dies ha vist desapareixer dos sers estimats.

Amichs del malaurat Joseph, és avuy sentiment que transmetem a la respectable família Artal, nostre més sincer y sentit pèsam, desitjantli la gran dòsis de resignació que's fa necessària devant lo nou infortuni.

Convalecencies. — Ovi Lecitina Giol.

Sixto Villalba.—TARRAGONA

SI SENYOR

No hi ha cap confitura comparable a las tan anomenades pastilles ALONSO HERMANOS elaboradas a Logroño de fa mes de 40 anys. Són eficacment recomenadas per son agradabili-sim paladar y excepcionals qualitats nutritives que las fan superiors a totes las imitacions.

Venda exclusiva: Ultramarins y comestibles de JOSEP CARDONA, Portalet, 1 y Plassa de la Font, 51, Tarragona.—Marca de fàbrica «La Cabra».—Unich deposito a Tarragona de las anomenades pastas italiennes pera sopa, que's reben semanalment als establiments Cardona, carrer del Portalet, n.º 1, Plassa de la Font, 51, y carrer de Apodaca, 27. Participem als consumidors de tan excellent pasta, que visitis lo deposit que tenen los señors Cardona, en lo que hi trobaràs un variat assortit de ditas pastas italiennes a preus sumariment formatges nacionals y extrangers.

Portalet, 1.—Plassa de la Font, 51.—Apodaca, 27

Lo Centre Català de Sabadell nos ha invitat al meeting que ab lo concurs de la Lliga Regionalista ha organitzat per avuy a las quatre de la tarde en lo Teatre Euterpe pera protestar del decret de reforma del Nortariat.

Agraïm la deferència.

Camises y corbatas alta novat. Camiseria de Pau Brú, Comte de Rius, 20.

Divendres passá a mellor vida lo coneugut industrial D. Antoni Guinovart, pare de nostre estimat amich y company D. Joseph.

Acompanyèm a la familia en lo dolor qu'experimenta per tant sensible pèrdua.

Aquesta nit tindrà lloc al Centre Català una lluïda funció, representantse las pessas «Per punt», «Jesús, María y José» y la sarsuela «Música Clàssica».

Ha quedat tancada la suscripció oberta per las senyoretas tarragoninas pera regular una senyera a l'Agrupació «Joventut Catalanista».

En lo proper número publicarem l'última llista.

Hem rebut l'enèrgic manifest que l'«Unió Catalanista» dirigeix al poble català.

Hauriam volgut insertarlo avuy, però no podem ferlo per sa molta extensió. Lo publicarem en lo proper número.

Lo dia 28 del prop passat Mars contragué matrimoni en lo poble de Vilaseca nostre estimat company lo coneugut propietari en Joan Pujals y Pomarol, ab la distingida y simpática senyora D. María Xatruch.

Desitjèm al company Pujals y a sa desposada una llarga vida de satisfaccions y felicitats.

Aquest matí, a dos quarts d'onze tindrà lloc a la Rambla de Sant Joan una missa de campanya y l'acte de jurar la bandera's nous reclutes.

Cansat de provar específichs sens cap resultat, l'únich que m'ha fet surtit espessíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

Tip. de FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

VAQUERÍA SUISSA

Aquest important establiment serveix llet al públich tots los dies, demà y tarde. Las horas d'esmunyir serán de sis a nou del matí y de cinch a set de la tarda.

S'expondrà exclusivament en las mateixas quadras, Carrer de Armanyà, entre'l de Lauria y Adriano, y en los magatzems de loza, cristall y porc'ana que la Sra. Vda. de Joseph Mercadé, posseeix a la Rambla de Sant Joan, 44.

A totas horas y particularment a las d'esmunyir, podrá'l públich visitar la Vaquería.

NOTA IMPORTANT. Las vacas que acaba de rebre questa casa són Suisses, vingudes directament d'aquell país.

Lo Doctor J. Oller Rabasa, ex-alumne dels professors Baginski y Jacobson, de Berlin; Lermoyer, Gougenheim y Viollet, de Paris, avisa'l públich son consultori especial per'l tractament de las enfermetats de

Gola, Nas y Orella

montat ab arreglo als darrers adelants moderns en el carrer de Trafalgar, núm. 44, principal, BARCELONA

Venda d'una casa Se vendrá en molt ventajoses condicions una casa situada al carrer de Santas Creus, 15, cantonada a la de Descalsos, en aquesta ciutat, composta de planta baixa ab magatzems, cup pera v i dos pisos. Informaran al mateix carrer de Santas Creus, 4, (Fusteria).—Tarragona.

S'arrendará o vendrà l'edifici núm. 16 del carrer de la Pau y número 15 de la del General Contreras, ab pago al comptat o a plassos. En dit edifici hi ha caps de bastanta cabuda y dos pous ab agua abundant reunint dit local condicions per poderhi instalar cualsevol industria.

Pera tractar dirigirse al mateix interessat, qu'avy en dia l'occupa, o bé a don Joseph M. Pagés, Enginier a Reus.

Ibarra y C. a de Sevilla Línia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcia, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages

Xarop de hipofosfats CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt Srs. meus: Lo Nen X. de tres anys, sofrí desde més d'un any d'una escròfula crònica. Cansat d'usar sois cap resultats quantas emulsions y reconstituyents se preconten per aquets cassos, vaig ensenyjar los **Hipofosfats Climent**, trobant consol lo pacient, ja en lo primer frasco y molt proupe la curació completa.—Dr. Siloniz, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch'assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Ashenia** presentats á la meva clínica á causa d'afeccions genitales provenientes de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillsorables resultats.—Dr. Gibert, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo legítim **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Ovi Lecitina Giol

(Lecitina de rovell d'ou)

Tónich. Reconstituyent

Antineurasténich

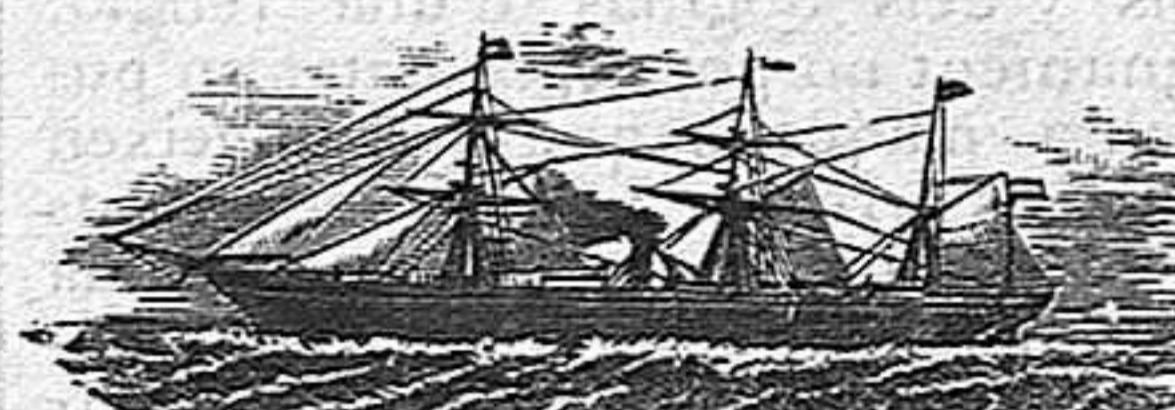
La Joya del Centre Establiment de begudas

DE
JOSEPH RIOLA

Tarragona.—22. RAMBLA DE SANT JOAN. 22.—Tarragona

Cervesa fresca **Moritz**, rebuda diariament de la fàbrica. Horxatas y xarops fins, nectars y demés begudas del temps. Dipòsit de gel.—Vins y licors de las més acreditadas marcas á preus econòmics.

SE SERVEIX A DOMICILI

Serveys de la Companyia Trasatlàntica

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set á dos quar de uou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de dues á las tres de la tarde.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set á dos quarts de nou del vespre.

Gabinet y Clínica Dental
DE
A. PONS ICART

SAN AGUSTI. NUM. 21. PIS SEGÓN. TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genives.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, employmientos y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

MAQUINARIA agrícola, industrial y vinícola
Compleit assortit en ferreteria

MARCELÍ VICENS

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C.^a, constructors d'arades y bògits pera ondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Lo Camp de Tarragona
SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Méndez Núñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1 pesseta
Fora..... 1 »
Extranger..... 2 »
Número d' avuy.... 10 cénts

Anuncis a preus redunts

Joan Ruiz y Porta
Procurador

Méndez Núñez, 16, 2°-TARRAGONA

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bo, que resiste tota prova al devall d'u canaló.

Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebòns, qui ai *Rafel ni Murillo* los podrian fer melló, apropósito per regalos; causan gran admiració.

Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastòns, parassols de totas menes que són molt barato y bons.

Mellor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Negoci lucratiu

Venda de varias participacions, de la societat tarragonina Pedrol y Companyia, domiciliada en aquesta ciutat y dedicada á l'extracció de materias fecals pel sistema «INODORO».

Darán rahó á l'Administració d'aquest setmanari.

Fàbrica de sabó

DE Miquel Melendres

Sabó desde 0·20 ptas., 0·22 y hasta 0·38 la lliura.

Se serveix a domicili.

Vilamitjana, 9, (Pla de la Sèu, devant la porta de Sta. Tecla).

FUSTERIA En aquest antich y acreditat taller se construeix tot lo referent al ram de fusteria, lo mateix en quant à obres, que'n treballs artístich-decoratius y de luxe.

11, MENDEZ NUÑEZ, 11.

Centre d'Instrucció Musical
de Tarragona

EN LO SALÓ AYNE

Queda oberta la matrícula pera l'ingrés a las classes de Solfeig, Teoria de la música, Piano y Instruments d'arch.

Lo dia 1.er de Octubre quedá obert lo curs de 1902 a 1903.

Horas de classe
Senyoretas: de 5 a 7 de la tarde.
Noys: de 6 a 8 de la nit.

RELLOTGERÍA
DE F. RIGAU

Baixada de Misericordia 14
TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totas classes y preus. Taller de composturas.

CLÍNICA DENTAL

DE D. FULGENCI AGUSTÍ ALEU

PROFESSOR-DENTISTA

Unió, 44, pral.-Tarragona

Curació prompta de las malalties de la boca y dents. Extracciós sense dolor.

Orificacions, empastaments y tota classe de obturacions.

Construcció de dents, dentaduras y aparells de totas classes y empleo de tots los anestesicichs coneguts.

Gran fàbrica de braguers
24, Unió, 34

Herniados (TRENCACTS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y práctics que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopédichs.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de les trencaduras.

Grans existencias en braguerets de goma pera la curació radical de las trencaduras congènitas y adquirides de l'infància y tot lo concernent á Cirurgia y a Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metjés que han tingut ocasió de conèixerla, tant per los gèneros de son catálech com per los prèus reduhits.

PERE MONTSERRAT. Unió, 34.-TARRAGONA

La veritable propaganda

és fará usant tots los cataláns l'inmillorable Paper de fumar CATALUNYA.

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilizant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organico-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció á las necessitats de la planta y terra á que deuen destinarse.

Despullas, tercerilla etz., grans llegums etz.

COMISSIONS Y REPRESENTACIONS

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.-TARRAGONA

EMULSIÓ NADAL

Única que conté'l **80 per 100** d'oli pur de fetge de bacallá

Aprobada y recomenada per las Academias de Metges y Apotecaris

LA MELLOR:

LA MÉS AGRADABLE

Ayqua naf SERRA

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molts senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofrí desde més d'un any d'una escròfula crònica. Cansat d'usar sois cap resultats quantas emulsions y reconstituyents se preconten.

Haventse presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afectada de gana y de forsas, vaig prescriureli lo **Xarop Climent marca SALUD**, y foren assombrosos los resultats, doncs en poc temps cobrà appetit y forsas y se li regularisaren las reglas.—Dr. Letamendi.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molts senyors meus: Puch'assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asienia** presentats á la meva clínica á causa d'afeccions genitales provenientes de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats.—Dr. Gibert, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo legítim **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

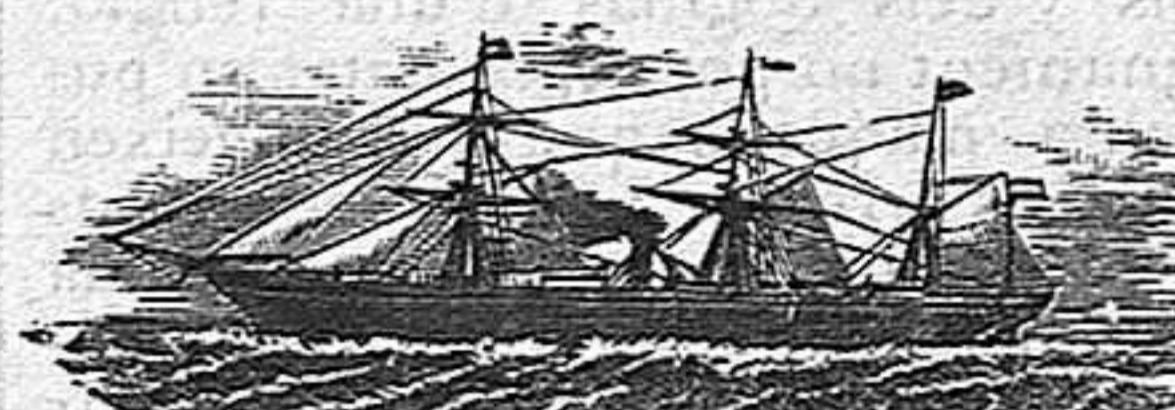
La Joya del Centre
Establiment de begudas

DE
JOSEPH RIOLA

Tarragona.—22. RAMBLA DE SANT JOAN. 22.—Tarragona

Cervesa fresca **Moritz**, rebuda diariament de la fàbrica. Horxatas y xarops fins, nectars y demés begudas del temps. Dipòsit de gel.—Vins y licors de las més acreditadas marcas á preus econòmics.

SE SERVEIX A DOMICILI

Serveys de la Companyia Trasatlàntica

Línia de Cuba y Méxic.—Lo dia 16 d'Abrial sortirà de Bilbao, lo 19 de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor **Alfonso XIII**, directament pera Habana y Veracruz. Ademés passatge y carrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méxic.—Lo dia 26 d'Abrial sortirà de Barcelona, lo 28 de Malaga y'l 30 de Cadiz lo vapor **Manuel Calvo**, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 d'Abrial sortirà de Barcelona, lo 13 de Malaga y'l 15 de Cadiz, lo vapor **Montserrat**, directament pera las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guaya, admeten passatge y càrrega per Veracruz ab trasbord á Habana. Combinacions pera'l ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y càrrega ab birlles y combeniments directes. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge Puerto Plata ab trasbord á Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord a Habana. També càrrega pera Maracaibo, Carúpano y Trinitat ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 25 d'Abrial sortirà de Barcelona, habent fei las escales intermitentes lo vapor **Isla de Luzón**, directament pera Port-Said, Suez, Colomó, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Africa, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 2 Abril sortirà de Barcelona, lo 3 de València, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cadiz, lo vapor **Patricio de Satrustegui** directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canàries.—Lo dia 17 d'Abrial sortirà de Barcelona lo 18 de València, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cadiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Casablanca, Mazzagran, Las Palmes, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cadiz, Alacant y València.

Línia de Fernando Poó.—Lo dia 25 de Maig sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, lo vapor pera Fernando Poó, ab escales en Casablanca, Mazzagran y altres ports de la Costa occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dijous y divendres.

Per més informes dirigir-se á son agent **D. Emili Borrás**.

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del sistema.

per cròniques que sian, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats.

De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4**.

Barcelona.

Farmacia Plana

al costat de la antiga

CASA FIGUERAS

REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquisits d'origen.—Compleit assortit de medicaments pera curas antisèpticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.